

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhalled Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Numru: 151/2015

Il-Pulizija

(Spettur Elton Taliana)

(Spettur Carlos Cordina)

vs

Charles Sammut

iben Romeo, imwield Pieta', fid-29 ta' Novembru, 1967, detentur tal-karta ta' l-identita' numru 491167(M)

Illum 25 ta' Ġunju 2021,

Il-Qorti,

Rat l-akkużi dedotti kontra l-appellant Charles Sammut quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) akkużat talli b' diversi atti, anke jekk magħmulin fi żminijiet differenti iżda li jiksru l-istess dispożizzjoni tal-liġi, f' dawn il-Gzejjer:

1. Nhar id-19 t' April, 2009, għal habta ta' l-għaxra u nofs ta' filgħodu, minn go residenza Blk 7, Flt 1, Triq in-Narċis, Għaxaq ikkommetta serq ta' flus kontanti u gojjelerija u xi oġġetti ohra liema serq jeċċedi l-elfejn tliet mija u disgħa u għoxrin

- Euro u sebġha u tletin ċenteżmu (2,329.37) għad-dannu ta' Raymond Tabone, liema serq huwa aggravat bil-'valur', bil-'mezz' u bil-'lok';
2. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u ċirkostanzi, volontarjament hassar, jew għarraġ hwejjeġ haddiehor, mobbli jew immobbli, meta għamel hsara fir-residenza Blk 7, Flt 1, Triq in-Narcis, Ghaxaq għad-dannu ta' Raymond Tabone liema hsara ma tkunx tiskorri l-elf mija u erbġha u sittin Euro u disġha u sittin ċenteżmu (1,164.69), imma tkun iżjed minn mija u sittax-il Euro u sebġha u erbġhin ċenteżmu (116.47);
  3. U talli fis-17 t'April, 2009 għall-ħabta tan-nofs siegħa ta' wara nofs inhar u fil-hinijiet ta' qabel minn ġo residenza 104, Bianco Nero, Triq l-Għadajjar, Mosta kkommetta serq ta' Laptop tal-marka 'Dell', ġojjelerija u xi oġġetti ohra liema serq jeċċedi l-elfejn tliet mija u disġha u għoxrin Euro u sebġha u tletin ċenteżmu (2,329.37) għad-dannu ta' Michael Cachia, liema serq huwa aggravat bil-'valur', bil-'mezz' u bil-'lok';
  4. U talli fl-istess data, lok, hin u ċirkostanzi, volontarjament hassar, jew għarraġ hwejjeġ haddiehor, mobbli jew immobbli meta għamel hsara fir-residenza 104, Bianco Nero, Triq l-Għadajjar, Mosta għad-dannu ta' Michael Cachia liema hsara ma tkunx tiskorri iżjed minn mija u sittax-il Euro u sebġha u erbġhin ċenteżmu (116.47) imma tkun iżjed minn tlieta u għoxrin Euro u disġha u għoxrin ċenteżmu (23.29);
  5. U talli nhar il-15 t'April, 2009, għal ħabta tat-tmienja u hamsa ta' fil-ghaxija u fil-hinijiet ta' qabel, minn ġo residenza 16, Ave Maria, Triq il-Papa Gwanni Pawlu 1, B'Kara ikkommetta serq ta' flus kontanti liema serq jeċċedi l-elfejn tliet mija u disġha u għoxrin Euro u sebġha u tletin ċenteżmu (2,329.37) għad-dannu ta' Christopher Elliot, liema serq huwa aggravat bil-'valur', bil-'mezz', u bil-'lok';
  6. U talli fl-istess data, lok, hin u ċirkostanzi, volontarjament hassar, jew għarraġ hwejjeġ haddiehor, mobbli jew immobbli, meta għamel hsara fir-residenza 16, Ave Maria, Triq il-Papa Gwanni Pawlu I, B'Kara għad-dannu ta' Christopher Elliot liema hsara ma tkunx tiskorri iżjed minn mija u sittax-il Euro u sebġha u erbġhin ċenteżmu (116.47), imma tkun iżjed minn tlieta u għoxrin Euro u disġha u għoxrin ċenteżmu (23.29);
  7. U talli fl-20 t'April, 2009 għal ħabta tal-ghaxra u kwart ta' fil-ghodu minn ġo residenza 250, Triq il-Karmnu B'Kara, bil-hsieb li jgħamel delitt wera dan il-hsieb b'atti esterni u ta bidu għall-eżekuzzjoni tad-delitt, liema delitt ma ġiex esegwit minħabba xi haġa aċċidentali u indipendenti mill-volonta' tiegħu u dan għad-dannu ta' Domenica Borg;
  8. U talli fl-istess data, lok, hin u ċirkostanzi, volontarjament hassar jew għarraġ hwejjeġ haddiehor, mobbli jew immobbli, meta għamel hsara fir-residenza 250, Triq il-Karmnu B'Kara għad-dannu ta' Domenica Borg, liema hsara ma tkunx tiskorri iżjed minn mija u sittax-il Euro u sebġha u erbġhin ċenteżmu (116.47) imma tkun iżjed minn tlieta u għoxrin Euro u disġha u għoxrin centezmu (23.29);

9. U talli fil-21 t'April, 2009 u fil-jiem ta' qabel gewwa fond fi Triq il-Kappucini, Floriana laqgħa għandu jew xtara hwejjeġ misruqa, meħuda b'qerq jew akkwistati b'reat, b'kull mod li jkun, indaħal biex ibieghhom jew imexxihom;
10. Il-Qorti hija mitluba li titratta lill-imputat bħala reċidiv ai termini ta' l-artikolu 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Kodiċi Kriminali, meta huwa kien gie misjub ħati u kkundannati għar-reati, b'sentenzi ta' qrati maltin, liema sentenzi saru definittivi.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) tal-25 ta' Marzu, 2015 fejn il-Qorti wara li rat l-artikoli tal-liġi elenkati mill-Avukat Ġenerali fin-nota tar-rinviju għall-ġudizzju tiegħu, u cioè':

- (a) l-artikoli 261(b), 261(c), 261(e), 263, 264(1), 265, 266(1), 266(2), 267, 269(g), 278(1), 278(2), 278(3), 279(b), 280(1), 280(2), 281(a) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (b) l-artikolu 325(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (c) l-artikoli 261(b), 261(c), 261(e), 263, 264(1), 265, 266(1), 266(2), 267, 269(g), 278(1), 278(2), 278(3), 279(b), 280(1), 280(2), 281(a) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (d) l-artikolu 325(1)(c) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (e) l-artikoli 261(b), 261(c), 261(e), 263, 264(1), 265, 266(1), 266(2), 267, 269(g), 278(1), 278(2), 278(3), 279(b), 280(1), 280(2), 281(a) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (f) l-artikolu 325(1)(c) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (g) l-artikolu 41(1)(a), 261 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (h) l-artikolu 325(1)(c) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (i) l-artikoli 17, 18, 31, 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

sabet lill-imputat ħati tar-reati kollha kontemplati f'dawn l-artikoli u kkundannatu għal tlett (3) snin prigunerija effettivi.

Rat ir-rikors tal-appellant Charles Sammut minnu pprezentat fit-30 ta' Marzu, 2015 fejn talab lil din il-Qorti tikkonferma l-ħtija tiegħu u tagħti sentenza aktar ekwa u gusta.

Rat l-aggravji tal-appellant.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat,

Illi għalkemm l-appell interpost mill-appellant Charles Sammut jikkonċerna unikament il-piena erogata mill-Ewwel Qorti għar-reati lili addebitati u li ġew ammessi minnu, madanakollu iqanqal il-preġudizzjali dwar in-nullita' tas-sentenza appellata u dan għaliex jishaq illi għalkemm l-Avukat Ġenerali fin-nota ta' rinviju għal ġudizzju ma jindikax l-artikolu tal-liġi li jikkontempla ir-reat tar-riċettazzjoni, l-Ewwel Qorti madanakollu sabitu hati tar-reati kollha indikati f' din in-nota mingħajr ma għaddiet sabiex illiberatu mill-akkuża tar-riċettazzjoni, reat lili addebitat fiċ-ċitazzjoni. Dan bi ksur ta' dak dispost fl-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali.

Illi l-Qorti tistqarr minnufih illi l-appellant ma għandux raġun meta jattakka il-validità tas-sentenza appellata. Illi fiċ-ċitazzjoni ipprezentata kontra l-appellant, u preċisament fid-disgħa imputazzjoni huwa jiġi mixli:

“Talli fil-21 t'April 2009 u fil-jiem ta' qabel ġewwa fond fi Triq il-Kapuċċini, Floriana, laqgħa għandu jew xtara hwejjeġ misruqa, meħuda b'qerq jew akkwistati b'reat, b'kull mod li jkun, indaħal biex ibieghhom jew imexxihom;”

Illi meta l-Avukat Ġenerali baġhat lill-appellant sabiex jiġi ġġudikat mill-Qorti tal-Maġistrati bhala Qorti tal-Ġudikatura Kriminali għar-reati lili addebitati fit-termini ta' l-artikolu 370(3)(a) tal-Kodiċi Kriminali, ma ndikax l-artikolu 334 li jikkontempla ir-reat ta' riċettazzjoni. Issa in-nota ta' rinviju għall-ġudizzju skond is-subartikolu (3) tal-Artikolu

370, għandha rwol simili għal dak ta' l-Att ta' Akkuża quddiem il-Qorti Kriminali¹. Huwa **biss** għal dawk ir-reati indikati f' din in-nota illi l-imputat irid iwieġeb, irrispettivament minn dawk indikati fiċ-ċitazzjoni mahruġa kontra tiegħu. Illi allura meta l-Ewwel Qorti fil-parti deċiżorja tas-sentenza tagħha tindika illi kienet qed tinstab htija għar-reati kollha ndikati mill-Avukat Ġenerali fin-nota ta' rinviġu għal ġudizzju, wara li ċċitat l-istess, dan sar in osservanza tar-rekwiżiti stabbiliti fl-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali u dan meta semmiet il-fatti li tagħhom l-appellant ġie misjub hati, tat l-piena u semmiet l-artikoli tal-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li jikkontemplaw r-reita'. Għaldaqstant il-preġudizzjali sollevat mill-appellant marbut man-nullita' tas-sentenza appellata ma jisthoqqlux akkoljiment u qed jiġi miċhud.

Ikkunsidrat:

Illi sorvolat dan il-preġudizzjali intiż sabiex ixejjen is-sentenza appellata, li kif inghad qed jiġi miċhud, jifdal biex il-Qorti tqies l-aggravju imqanqal mill-appellant marbut mal-piena erogata mill-Ewwel Qorti li jishaq li hija waħda eċċessiva tenut kont tal-ammissjoni inkondizzjonata magħmula minnu, fejn fil-fehma tiegħu il-Qorti kellha tqies piena alternattiva għal dik tal-inkarċerazzjoni. Dan għaliex huwa kkumpensa kważi għal kollox il-vittmi tar-reati minnu kommessi, iddispjaċieh għal eġhmilu u tghallem mill-iżbalji tiegħu.

Illi jirrizulta kemm minn dak iddikjarat mill-appellant fir-rikors tal-appell, kif ukoll minn dak li jemergi mill-atti tal-kawża, illi huwa kien diġà beda jirrifondi l-flejjes dovuti lil uħud mill-partijiet leża qabel ma inghatat s-sentenza appellata, u kompla jikkumpensa lill-vittmi sporadikament anke pendent i-proċeduri quddiem din il-Qorti issa fi stadju ta' revizjoni, tant illi l-illum il-ġurnata u diversi snin wara li kkometta r-reati li dwarhom ġie misjub hati huwa kkumpensa lill-vittmi għal ħsara kollha minnhom subiti.

---

¹ Il-Pulizija vs Michael Carter App. Inf. 07/12/2001

Illi jibda biex jingħad illi l-piena erogata mill-Ewwel Qorti ta' tlett snin prigunerija tqarreb lejn il-minimu assolut mahsub fil-liġi. Dan ukoll għaliex il-piena neċessarjament trid tizzied bi grad fit-termini ta' l-artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali u magħdud ma' dan imbagħad terġa' tizzied minhabba l-addebitu tar-reċidiva. Dan kien allura jipprekludi lill-Ewwel Qorti illi tapplika favur l-appellant id-dispożizzjonijiet ta' l-artikolu 28A tal-Kodiċi Kriminali billi mhux biss il-piena teċċedi dik tas-sentejn prigunerija iżda wkoll fid-dawl tal-fatt illi l-appellant ammetta l-addebitu tar-reċidiva fit-termini ta' l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali.

Illi l-Qorti irriflettiet fit-tul dwar jekk l-appellant illum huwiex madanakollu kandidat idoneju għal piena fil-komunità u dan fid-dawl ukoll tar-rakkomandazzjonijiet magħmula mill-Uffiċjal tal-Probation Antonella Debono fir-rapport ipprezentat minnha quddiem din il-Qorti fuq talba tal-appellant stess, liema Uffiċjal kienet ukoll irredigiet *Pre-Sentencing Report* quddiem l-Ewwel Qorti. F'dawn iż-żewġ rapporti minnha imhejjija hija baqgħet tal-fehma illi l-piena għandha tkun waħda ta' prigunerija effettiva. Tgħid hekk fir-rapport tagħha:

“Wiehed ma jistax ma jsemmix li l-akkużi odjerni huma gravi u li hallew impatt negattiv fuq il-vittmi imsemmija u l-familji rispettivi tagħhom. Barra minn hekk filwaqt li wiehed jirrikonoxxi l-fatt li l-appellant hallas l-ammont dovut lil tliet vittmi, wiehed ma jistax ma jsemmix il-fatt illi sa dan l-istadju l-appellant għad għandu pendent il-bilanċ ta' 4000 ewro li għandu jagħti lis-sur Raymond Tabone u dan minkejja li kien hemm trapass ta' żmien minn meta seħħ ir-reat sal-lum il-gurnata. Punt ieħor li kien innutat huwa il-fatt illi minn wara li seħħ dan il-każ odjern, l-appellant deher drabi oħra quddiem il-Qrati tal-Ġustizzja fejn anke instab hati, bl-iktar sentenza reċenti tkun f'Lulju 2020 mill-Qorti tal-Appell fejn sentenza ta' xahrejn prigunerija sospiżi għal erba' snin giet mibdula f'sentenza ta' libertà kondizzjonata għal 3 snin.”

Illi huwa ndubitat minn daqqa t'għajn lejn il-fedina penali tal-appellant illi din hija pjuttost voluminuża u illi huwa xellef difrejgħ mal-ġustizzja diversi drabi b'kundanni imorru lura għas-sena 1985. Illi ukoll tul dawn is-snin l-appellant ingħata opportunitajiet minn dawn il-qrati sabiex jirrifirma l-imġieba tiegħu u jegħleb il-hajja tal-kriminalità.

Jirriżulta mill-atti, illi l-appellant kien ħabib ma' tlieta mill-vittmi, liema fattur ukoll indubbjament iżid mar-rabbja u il-weggha li x'aktarx dawn il-persuni għadhom iħossu sa' llum. Infatti mir-rapport ta' Debono jidher illi għajr għal Domenica Borg, li ma kinitx taf lill-appellant qabel seħħ ir-reat, Christopher Elliot kien jaf lill-appellant, u llum il-gurnata ħafirlu għal dak li għamel filwaqt li Michael Cachia ma xtaqx jagħmel kuntatt aktar mal-appellant u Raymond Tabone wera li għadu imwegga' bl-aġir tal-appellant fil-konfront tiegħu. Illi fl-aħħar udjenza quddiem il-Qorti, fil-fatt, Raymond Tabone xtaq jiddeponi fejn huwa stqarr illi ried jaħfer lill-appellant u ma xtaqx illi dan jispicča inkarċerat, għalkemm wera ix-xewqa li l-appellant ma jagħmilx aktar kuntatt miegħu u mal-familja tiegħu u li jhallas il-bilanċ tal-flus meħuda indebitament. Illi l-Uffiċjal tal-Probation tirrakomanda illi l-piena karċerarja tiġi ridotta fid-dawl tal-fatt illi l-appellant baqa' jhallas lill-vittmi u kkumpensahom, madanakollu kif ingħad billi l-piena hija fil-minimu tagħha, il-Qorti għandha idejha marbuta.

Illi skond d-diċitura tal-artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, kif maħsub fil-paragrafu (a) tas-sub-paragrafu (2) ta' din id-dispożizzjoni, ordni ta' probation ma tistax tingħata jekk il-piena tar-reat li bih l-imputat ikun akkużat ikun jeċċedi seba' snin priġunerija.² Issa f'dan il-każ il-piena massima hija ta' disa' snin priġunerija.³ Illi madanakollu l-legislatur ħaseb biex f'ċerti ċirkostanzi l-Qorti tista' tagħti piena fil-komunità jekk din ma teċċedix l-għaxar snin priġunerija meta hemm hekk dispot:

“Izda meta fil-fehma tal-qorti jkunu jeżistu ċirkostanzi, li għandhom jigu dikjarati b'mod ċar fl-ordni, li jkunu jimmeritaw lil-ħati jitqiegħed taħt ordni ta' probation fil-każ ta' reat li, minbarra xi żjieda fil-piena minħabba

---

²(2) Kull ordni magħmula skont is-subartikolu (1) għandha biss issir jekk: (a) persuna tiġi dikjarata ħatja ta' reat, li ma jkunx reat punibbli biss b'multa jew ammenda, u għax ma jkunx reat li appartni minn kull żieda fil-piena minħabba f'li jkun wieħed li jkompli jew f'dikjarazzjonijiet ta' ħtija preċedenti, li jkun punibbli bi priġunerija għal żmien mhux iktar minn seba' snin;

³ Piena ta' tlettax il-xahar sa seba' snin priġunerija miżjud bi grad minħabba l-aggravju tal-mezz akkumpanjat b'dak tal-valur aggravat taħt l-artikolu 279(b) u 280(2) tal-Kodiċi Kriminali u li b'hekk jiżdied għal tmintax il-xahar sa disa' snin skond l-artikolu 31 tal-Kodiċi Kriminali.

fit-tkomplija tar-reat jew xi dikjarazzjoni ta' htija precedenti, jkun punibbli bi prigunerija għal żmien li jeċċedi seba' snin iżda mhux għaxar snin, il-qorti tista' tagħmel ordni ta' probation."

Illi kif ingħad l-appellant illum il-gurnata kkompenza lil vittmi kollha għad-danni minnhom sofferti minhabba l-aġir inkriminatorju tiegħu. Il-Qorti setgħet tinnota ukoll illi huwa għaraf illi b'dak li għamel wegġa' lil nies li kienu jikkonsidrawh bhala ħabib tagħhom u iddispjacieh għal dak illi għamel. Fl-aħħar udjenza quddiem il-Qorti, kien evidenti illi l-appellant kien tassew iddispjaċut meta sema lil Raymond Tabone, wiehed mill-vittmi, jixhed u jiddikjara li kien lest li jaħfirlu għal ħsara lilu kkaġjonata u meta dan talab lil Qorti biex ma tikkundannax lill-appellant għal piena karċerarja. Illi l-vittma hass illi ma riedx illi tibqa fuq il-kuxjenza tiegħu illi l-appellant ikun gie mibgħut il-habs minhabba fih. Il-Qorti tħoss illi għandha taderixxi wkoll max-xewqat tal-vittmi ta' reati li m'għandhomx jibqgħu iħossuhom trawmatizzati u mwegġa konsegwenza tar-reati kommessi fil-konfront tagħhom. Illi għalhekk f'dan il-każ din iċ-ċirkostanza partikolari, abbinata mal-fatt illi l-appellant wera tassew illi iddispjacieh għal dak li għamel, fid-dawl ukoll tal-ammissjoni minnu rreġistrata u l-fatt illi kkompenza lil vittmi kollha għad-danni minnhom subiti, il-Qorti hija tal-fehma illi piena karċerarja ma hija ser isservi ta' ebda benefiċċju la għal-appellant u wisq anqas għal-vittmi tiegħu u għas-soċjetà in generali u kwindi ser tgħaddi biex tapplika d-dispożizzjonijiet ta' l-artikolu 7 tal-Kapitolu 446 favur tiegħu.

Għaldaqstant għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' l-appell interpost tgħaddi għalhekk biex tirriforma s-sentenza appellata billi filwaqt li tikkonfermaha fejn din sabet lill-appellant hati ta' l-akkużi lilu addebitati, tvarja il-piena inflitta u wara li rat l-artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta tordna il-hruġ ta' Ordni ta' Probation fil-konfront tal-appellant Charles Sammut u dan għal żmien tlett snin mil-lum.

Il-Qorti twissi lil hati bil-konsegwenzi skont il-liġi jekk huwa ma joqgħodx għal Ordni imposta fuqu illum jew jikkometti reat ieħor matul dan il-perijodu ta' probation.

Wara li rat l-artikolu 382A tal-Kodici Kriminali tordna il-ħruġ ta' Ordni ta' Trazzin kontra l-appellant u dan sabiex tipprovdi għas-sigurtà ta' Raymond Tabone, Christopher Elliot, Michael Cachia u Domenica Borg u il-familji tagħhom u dan għal perijodu ta' tlett snin mil-lum.

(ft) Imhallef

Vera Kopja

Joyce Agius

Deputat Registratur